

Beleidsregel schoon en leefbaar huis

nadere omschrijving bij resultaatgebied: “Huishouden”

Inleiding

Dit document gaat uit van de “integrale arrangementen thuisondersteuning”, waarbinnen “Huishouden” een van de resultaatgebieden is. Omdat de thuisondersteuning pas per 1 april 2018 operationeel is, is deze beleidsregel tevens van toepassing op de huidige situatie binnen “Diah” waarin HH en IB nog twee gescheiden producten zijn.

Integrale thuisondersteuning

In het model voor integrale arrangementen thuisondersteuning onderscheiden we vier ‘dimensies’:

1. type ondersteuning
2. zwaarte van de ondersteuningsvraag
3. benodigde intensiteit
4. duur van de ondersteuning

(Voor een uitgebreidere omschrijving van het model verwijzen we naar het document ‘model integrale arrangementen thuisondersteuning’).

De vier dimensies helpen om op een natuurlijke wijze de ondersteuningsvraag van de cliënt af te pellen en tot een arrangement te komen waarmee de ondersteuningsvraag integraal kan worden opgepakt en ingevuld. Elk arrangement is voorzien van een budget waarin HH of IB niet meer als losse onderdelen terugkomen. Het arrangement gaat over het integraal uitvoeren van ondersteuning thuis die nodig is zodat cliënten langer thuis kunnen blijven wonen.

Schematisch ziet het model er dan als volgt uit:

	1 tot 2 resultaatgebieden		3 tot 4 resultaatgebieden		5 tot 6 resultaatgebieden	
	Onderst.	Act.	Onderst.	Act.	Onderst.	Act.
Gemiddelde intensiteit	€	€	€	€	€	€
Intensiteit +	€	€	€	€	€	€
Intensiteit ++	€	€	€	€	€	€

We onderscheiden binnen dit model zes resultaatgebieden, waarvan één “Huishouden” betreft. Dit document gaat specifiek in op dat ene resultaatgebied.

Proces:

- Een inwoner meldt zich bij het SWT
- SWT brengt samen met de inwoner de ondersteuningsbehoefte in beeld
- SWT zoekt samen met inwoner naar oplossingen; en begint bij eigen kracht, sociaal netwerk en voorliggende voorzieningen.
- SWT stelt de noodzaak vast voor inzet van een maatwerkvoorziening.
- SWT beschrijft in het ondersteuningsplan welke taken/ werkzaamheden de client zelf nog kan doen, welke door mantelzorger/ voorliggende voorzieningen worden gedaan en welke overblijven voor de maatwerkvoorziening.
- Het SWT voegt aan de hand van de maatstaf in deze beleidsregel als bijlage bij het ondersteuningsplan de benodigde minimale frequenties van het schoonmaken om tot een schoon en leefbaar huis te komen. De maatstaf gaat uit van een gemiddelde situatie; de frequentie kan bijgesteld worden wanneer er sprake is van verzwarende omstandigheden van de client.
- Het ondersteuningsplan met bijlage gaat naar de zorgaanbieder naar keuze van de client.
- De zorgaanbieder maakt met de client vervolgens afspraken over wanneer de ondersteuning wordt geleverd. Dit vormt onderdeel van het zorgplan.
- SWT, aanbieder en cliënt evalueren minimaal eenmaal halverwege de duur van de toekenning samen de voortgang van de ingezette ondersteuning aan de hand van een vastgesteld evaluatieformat. Ook kan het SWT het zorgplan opvragen bij de aanbieder, zowel bij een evaluatie alsook bijvoorbeeld in situaties waarin de inwoner niet tevreden is over de ingezette ondersteuning.

Maatwerkvoorziening Huishoudelijke Ondersteuning

Hulp vanuit de maatwerkvoorziening vanuit de gemeente bij het voeren van een huishouden wordt pas geboden wanneer er geen andere oplossingen zijn die problemen op dit leefgebied kunnen voorkomen of oplossen. Inzetten van een maatwerkvoorziening neemt de verantwoordelijkheid van de inwoner niet over, maar helpt de inwoner op weg om het resultaat te halen van een schoon en leefbaar huis. Helder moet in beeld worden gebracht welke taken door wie worden uitgevoerd. Voor de overgebleven 'problemen/ taken' die dan nog niet zijn opgelost; kan de maatwerkvoorziening worden ingezet.

Voorliggende oplossingen:

- Activiteiten die door de **inwoner zelf** kunnen worden uitgevoerd behoren tot de eigen verantwoordelijkheid. In de dagelijkse praktijk betekent dit veelal dat een deel van het huishouden door de inwoner wordt uitgevoerd en voor een ander deel ondersteuning wordt geboden. Een andere vorm van het benutten van eigen mogelijkheden is het verlenen van medewerking aan een zo efficiënt mogelijke ondersteuning. Dat betekent dat van de inwoner mag worden verwacht dat hiermee rekening wordt gehouden bij de inrichting van de woning en planning van huishoudelijke werkzaamheden.
- Als er **gebruikelijke hulp** aanwezig is, hoeft via de wmo geen of minder ondersteuning te worden geboden bij het schoonhouden of organiseren van het huishouden. Gebruikelijke zorg is de normale, dagelijkse zorg, die partners, ouders en inwonende kinderen geacht worden elkaar onderling te bieden, omdat ze als leefeenheid een gezamenlijk huishouden voeren. Dat betekent dat van huisgenoten wordt verwacht dat,

bij uitval van één van de leden van die leefeenheid, gestreefd wordt naar een herverdeling van de huishoudelijke taken. Bij kinderen wordt alleen dat meegenomen wat gebruikelijk is wat een kind van die leeftijd normaal gesproken binnen een gezinssituatie ook zou doen (bijv eigen kamer opruimen/ tafel afruimen); we verwachten bijv niet dat een schoolgaand kind de badkamer gaat schoonmaken).

- Veel personen zijn bereid **mantelzorg** te verlenen. Deze vorm van vrijwillige ondersteuning door derden, niet behorend tot de leefeenheid, gaat voor op ondersteuning vanuit de gemeente. Deze vorm is vrijwillig en niet afdwingbaar. Tevens bestaat de mogelijkheid al dan niet voor onderdelen/ incidentele inzet om **vrijwillige hulp** in te schakelen (via bijv. Samen Zwolle) .
- Verder kan worden gekeken of een **voorliggende voorziening/ algemene voorziening** een (gedeeltelijke) oplossing kan bieden. Voorwaarde is dat een dergelijke voorziening redelijkerwijs door de klant kan worden bekostigd en er daadwerkelijk geschikte hulp geleverd kan worden onder redelijke voorwaarden (bijvoorbeeld dichtbij en in de wijk). Hierbij kan gedacht worden aan boodschappenservice, maaltijdservice, wasserette/strijk service, en/ of bijvoorbeeld maatjesprojecten.

Resultaat schoon en leefbaar huis

De uitspraken van de Centrale Raad van Beroep uit 2016 dwingen de gemeente om concreet aan te geven wat we verstaan onder het resultaat 'een schoon en leefbaar huis'. Onderzoeksbureau HHM heeft de beleidstukken van de gemeente Zwolle hieromtrent onderzocht en op basis van ervaringen bij andere gemeenten en diverse onderzoeken aanbevelingen gedaan over o.a. de gemiddelde situatie en de maatstaf.

Voor de maatstaf zijn activiteiten en frequenties nodig die aangeven wat de inwoner mag verwachten van gemeente en zorgaanbieder. Om te komen tot het nader definiëren van frequenties van schoonmaken per vertrek beschrijven we eerst wat we verstaan onder een "gemiddelde situatie".

Gemiddelde situatie:

- een huishouden met 1 of 2 volwassenen zonder thuiswonende kinderen;
- wonend in een zelfstandige huisvestingssituatie, gelijkvloers of met een trap;
- er is sprake van zelfredzaamheid van de cliënt ten aanzien van het dagelijks op orde kunnen houden van de woning (bijvoorbeeld aanrecht kunnen afnemen, algemeen opruimen);
- de mogelijkheden van de cliënt om zelf bij te dragen aan de activiteiten die moeten worden uitgevoerd om te komen tot het te behalen resultaat zijn zeer beperkt;
- ondersteuning vanuit mantelzorgers, netwerk en vrijwilligers bij activiteiten die moeten worden uitgevoerd om te komen tot het te behalen resultaat is zeer beperkt;
- er zijn geen beperkingen of belemmeringen aan de orde bij de cliënt die maken dat de woning extra vervuult of dat de woning extra schoon moet zijn;

Tijdens het keukentafelgesprek worden door het SWT de volgende doelen binnen het resultaatgebied “huishouden” meegenomen om de specifieke ondersteuningsbehoefte in beeld te krijgen:

- a De (primaire) leefruimtes die dagelijks worden gebruikt zijn schoon en leefbaar.
- b De inwoner beschikt over goederen voor primaire levensbehoeften.
- c De inwoner moet kunnen beschikken over schone en draagbare kleding.

a. De (primaire) leefruimtes die dagelijks worden gebruikt zijn schoon en leefbaar.

De primaire leefruimtes die dagelijks worden gebruikt zijn schoon en leefbaar; hieraan draagt de maatwerkvoorziening bij. Het betekent dat men gebruik moet kunnen maken van een schone woonkamer, slaapvertrek (incl schoon bed), keuken, sanitaire ruimtes gang/trap. Werkzaamheden zoals schoonmaken van een zolder, niet dagelijks in gebruik zijnde kamers, het verzorgen van dieren of werkzaamheden die buiten de woning plaatsvinden, vallen hier niet onder.

Wanneer er sprake is van een enkelvoudige ondersteuningsvraag op het gebied van huishouden bij een gemiddelde situatie gaat het model uit van het arrangement:

- één resultaatgebied, intensiteit gemiddeld en ondersteunend.

Voor dit arrangement geldt dan de volgende maatstaf:

Maatstaf Gemiddelde situatie	Woonkamer	Slaapkamer	Keuken	Sanitair	Hal/ overloop
1x per week	Stof afnemen midden & laag, opruimen, stofzuigen	Stof afnemen midden & laag, opruimen en stofzuigen	Stofzuigen, dweilen, keukenblok, keukenapparatuur schoonmaken, afval opruimen, afwassen	Badkamer en toilet schoonmake n incl stofzuigen en dweilen	Stof afnemen midden, laag en hoog, stofzuigen
1x per 2 weken	Stof afnemen, hoog, dweilen	Bed verschonen of opmaken			Dweilen
1x per 4 weken		Dweilen			Trap stofzuigen binnenshuis
1x per 6 weken tot 1x per 8 weken	Deur (post)en nat afdoen, zitmeubels	Stof afnemen hoog	Bovenkast keukenkastjes, deur (post) en nat afdoen	Deur (post)en nat afdoen	
Incidenteel (1x tot 4x per jaar)	Ramen binnenzijde wassen, radiatoren, raambekleding	Ramen binnenzijde wassen, radiatoren, raambekleding , deur(post)en nat afdoen, matras draaien	Ramen binnenzijde wassen, radiatoren, raambekleding, oven/magnetron, koelkast & keukenkastjes binnenzijde, afzuigkap, losse tegelswand en vriezer schoonmaken	Ramen binnenzijde wassen, radiatoren, raambekledin g, tegelswand badkamer schoonmake n	Deur(post)en nat afdoen, radiatoren

b. De inwoner beschikt over goederen voor primaire levensbehoeften.

Een inwoner moet kunnen beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften en maaltijden. Het gaat erom dat de cliënt beschikt over noodzakelijke boodschappen; en een warme maaltijd kan verzorgen. Dit resultaat dient meegenomen te worden in het keukentafelgesprek; waarbij binnen de oplossingen in eigenlijk alle gevallen in Zwolle kan worden volstaan met inzet van de gebruikelijke zorg danwel inzet van een mantelzorger/ vrijwilligersondersteuning / gebruik voorliggende voorzieningen. Deze laatste zijn stadsbreed beschikbaar, zoals bijvoorbeeld inzet van een maaltijdservice. Het is verder algemeen gebruikelijk dat gebruik wordt gemaakt van de boodschappendiensten van supermarkten. In praktijk betekent dit dus dat dit resultaat niet onder de maatwerkvoorziening door de zorgaanbieder hoeft te worden gedaan.

Het klaarzetten, toezien op en toedienen van de maaltijd valt niet binnen dit resultaatgebied, maar binnen resultaatgebied 'zelfzorg en gezondheid'. Hierbinnen gaan we uit van een praktische invalshoek; eerst kijken naar praktische oplossingen voordat extra professionele hulp wordt ingezet; kijken of huisgenoten of iemand van het sociaal netwerk of een vrijwilliger dit kan doen. Dit kan ook een Verzorgende zijn die op bepaalde momenten bij inwoner thuis al aanwezig is. Zo wordt voorkomen dat er onnodig veel hulpverleners bij de cliënt komen.

c. De inwoner moet kunnen beschikken over schone en draagbare kleding.

Uit onderzoek blijkt dat bij de wasverzorging cliënten vaak nog lichtere activiteiten zelf kunnen oppakken en dat het sociaal netwerk veelal bereid is te helpen bij de was. Daarnaast zijn er diverse voorliggende voorzieningen in Zwolle beschikbaar (was- en strijkservice). Inzet via een voorliggende voorziening is afhankelijk van de (persoonlijke danwel financiële) situatie van de inwoner en het aanbod in de wijk of van de zorgaanbieder. Dit betekent in praktijk dat wanneer er geen gebruik kan worden gemaakt van inzet van de voorliggende voorziening of wanneer deze niet geschikt is voor de inwoner, dat wassen en strijken in die situatie wél onderdeel uitmaakt van de maatwerkvoorziening Thuisondersteuning – binnen het resultaatgebied Huishouden. We gaan ervan uit dat dit om *incidentele* gevallen gaat; daarom zal dit in die gevallen toegevoegd worden aan de maatstaf : max 1 x per week het wassen en drogen van kleding en alleen bovenkleding waar nodig gestreken; (en blijft het arrangement dus 'gemiddelde intensiteit'). Er kunnen daarentegen wel verzwarende omstandigheden zijn waardoor deze frequentie niet voldoet; zie hieronder dan is dat is wel aanleiding waarom het arrangement verhoogd kan worden naar intensiteit plus.

Wassen, drogen, opbergen	1x per week
Strijken bovenkleding	1x per twee weken

Aanvulling op maatstaf indien er sprake is van ondersteuningsvraag op het gebied van schone en draagbare kleding- gemiddelde situatie.

Verzwarende omstandigheden/ factoren die invloed hebben op de frequentie genoemd in de maatstaf

De hulp neemt niet de verantwoordelijkheid voor een schoon en leefbaar huis van de cliënt over. Samen zorgt de cliënt er met het sociaal netwerk én professionele hulp voor dat het huis schoon en leefbaar is. De bovenstaande maatstaf beschrijft de frequenties van gegroepeerde activiteiten per ruimte om tot een schoon en leefbaar huis te komen: dit is uitgangspunt vanuit een gemiddelde situatie. Er zijn verzwarende omstandigheden te noemen die er toe bijdragen dat genoemde maatstaf niet toereikend is. Dan zal worden overgegaan tot een arrangement met verhoogde intensiteit.

- Er zijn beperkingen of belemmeringen te benoemen die betrekking hebben op de gevolgen ten aanzien van de benodigde inzet van ondersteuning om de beoogde resultaten te behalen. De problematiek als zodanig is niet leidend, het gaat om wat deze voor gevolgen heeft ten aanzien van de inzet van ondersteuning, los van de fysieke of mentale beperkingen die maken dat een cliënt minder kan. Het kan nodig zijn meer of intensiever schoon te maken of te wassen e.d. doordat meer vervuiling optreedt. Of dat het nodig is dat de woning extra goed/vaak schoon moet worden. SWT zal dit goed moeten omschrijven en onderbouwen in het ondersteuningsplan EN in de bijlage.
- Wanneer er sprake is van een kwetsbare inwoner die geen regie meer kan voeren over het huishouden en ook (waarschijnlijk) nooit meer zal kunnen voeren, kan de maatwerkvoorziening de regie overnemen. De maatwerkvoorziening draagt dan bij aan het resultaat waarbij er weer regie is over het huishouden. In praktijk houdt dit in dat er schoonmaakwerkzaamheden worden verricht zoals omschreven onder de maatstaf *mét* daarbij ook de regievoering en/of organiseren van het huishouden. In deze situatie gaat het om hulp bij de praktische organisatie van het huishouden. Concreet betekent dit dat hulp noodzakelijk is bij bijv. het (samen) schrijven van het boodschappen briefje, omdat een inwoner niet kan overzien wat er ingekocht moet worden. Daarnaast bijvoorbeeld het aanvragen van maaltijden bij de maaltijdvoorziening en het scheiden van voedingsmiddelen in verband met de maximale houdbaarheidsdatum.

Intensiteit	Beschrijving
Gemiddelde intensiteit	Uitgangspunt voor alle cliënten- gemiddelde situatie
Intensiteit +	Afhankelijk van de context/ afhankelijk van het sociaal netwerk onderscheiden we voor het resultaatgebied "huishouden" de volgende mogelijk verzwarende omstandigheden: - beperkingen of belemmeringen als: COPD, bedlegerig, incontinentie, rolstoelgebonden. Niet iedereen in deze omstandigheden hoeft een hogere intensiteit toegewezen te krijgen, alleen wanneer deze omstandigheden ook daadwerkelijk gevolgen hebben voor de benodigde inzet/ frequentie. Duidelijk moet weergegeven worden wat die gevolgen van de verzwarende omstandigheden zijn voor het beoogd resultaat; en daarmee dus de inzet. - regie overnemen m.b.t huishouden
Intensiteit ++	Combinatie van verzwarende omstandigheden

Vraag cliënt staat centraal

We willen met deze beleidsregel niet een soort “afvinklijst” creëren voor de dagelijkse praktijk. De vraag van de inwoner blijft altijd centraal staan, maatwerk staat bovenaan. Deze richtlijn is dan ook bedoeld als leidraad. In de dagelijkse praktijk houdt de cliënt de regie en kan in overleg met de hulp prima worden afgeweken van de afgesproken taken. Bijvoorbeeld als een inwoner liever de ramen frequenter gezeemd wil hebben omdat hij/zij dagelijks met de rolstoel voor het raam zit en graag naar buiten kijkt dan blijft dit mogelijk, want dat is wat bedoeld wordt met maatwerk. De inwoner is dus vrij om prioriteiten te stellen; als een keer de logeerkamer schoongemaakt dient te worden omdat de week erna bezoek te logeren komt; verwachten we dat de inwoner dit samen met de hulp afstemt en wellicht afsprekt om de keuken die ene week wat minder grondig te doen. Hierbij dient de algemene hygiëne of veiligheid wel in acht genomen te worden.

Extra schoonmaak

Iedere cliënt (ZIN) bij wie in het ondersteuningsplan het resultaatgebied Huishouden is opgenomen; krijgt de mogelijkheid om tweemaal per jaar een extra schoonmaak in te zetten van 2 uur per keer. Cliënten met een beschikking van minimaal zes maanden, kunnen een ‘extra schoonmaak’ aanvragen. Deze extra schoonmaak is voor taken of klusjes die anders ‘blijven liggen’. Cliënten bepalen zelf wanneer en voor welke huishoudelijke klussen deze in te zetten. Zoals het schoonmaken van de binnenzijde van de keukenkastjes, koelkast, oven, afzuigkap. Of het afnemen van plinten en deuren, of een keer extra de ramen lappen.